

SEKCIA SÚKROMNÉHO PRÁVA

„Rekodifikácia obligáčného práva v Slovenskej republike“

ZBORNÍK

ZO

IV. ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie

BANSKOBYSTRICKÉ ZÁMOCKÉ DNI PRÁVA

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Právnická fakulta

SEKCIA SÚKROMNÉHO PRÁVA
„Rekodifikácia obligáčného práva v Slovenskej republike“

ZBORNÍK

ZO

IV. ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie

BANSKOBYSSTRICKÉ ZÁMOCKÉ DNI PRÁVA

na tému

„Strategické determinanty kreovania právnych noriem“

22. – 23. november 2018, zámok Vígľaš

2019

Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Predseda redakčnej rady a vedecký redaktor:

Doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD.

Predseda edičnej komisie:

JUDr. Monika Némethová, PhD.

Recenzenti:

Mult. Dr. h. c. prof. JUDr. Mojmír Mamojka, CSc.

Prof. JUDr. Ján Círák, CSc.

Doc. JUDr. Soňa Kubincová, PhD.

Doc. JUDr. Jaroslav Klátik, PhD.

Zostavovateľ:

Doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD.

Doc. JUDr. Martin Kubinec, PhD.

Mgr. Nikola Némethová

„Príspevky neprešli jazykovou korektúrou.“

Vydavateľ:

Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
Právnická fakulta UMB

© Právnická fakulta UMB v Banskej Bystrici

ISBN 978-80-557-1555-1

EAN 9788055715551

OBSAH

ĽUDSKÁ PODSTATA AKO JEDEN Z DETERMINANTOV OBSAHU PRÁVA

Mojmír Mamojka..... 6

UMOROVANIE ZMENKY

THE REDEMPTION OF THE BILL OF EXCHANGE

Ján Cirák, Daniela Gandžalová..... 10

OSOBITNÁ ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU

SPECIAL RESPONSIBILITY FOR DAMAGE

Juraj Takáč..... 19

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ PRI POSKYTOVANÍ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI VO SVETLE PREDLOŽENEJ NOVELY OBČIANSKEHO ZÁKONNÍKA

LIABILITY FOR DAMAGE RESPONSIBLE CAUSED BY THE PROVISION OF HEALTH CARE IN NEW PROPOSED CIVIL CODE

Peter Koromhász 31

NEMAJETKOVÁ UJMA

NON-PECUNIARY DAMAGES

Marian Ďurana, Jana Muránska 43

VÝZNAM JUDIKATÚRY VO VECIACH URČENIA ROZSAHU NÁROKU NA NÁHRADU ŠKODY V OBCHODNOM PRÁVE

THE IMPORTANCE OF THE CASE LAW ON THE DETERMINATION OF THE EXTENT OF THE CLAIM FOR COMPENSATION OF DAMAGES IN COMMERCIAL LAW

Lenka Ušiaková 51

ZMLUVA O PREDAJI PODNIKU DE LEGE FERENDA

CONTRACT OF SALE OF AN ENTERPRISE DE LEGE FERENDA

Martin Kubinec..... 61

ZODPOVEDNOSŤ ZA VADY VECI PREDANEJ V OBCHODE „DE LEGE FERENDA“

LIABILITY FOR THE DEFECTS OF SALE SOLD IN THE SHOP „DE LEGE FERENDA“

Vladimír Filičko 72

K NAVRHOVANÝM ZMENÁM V ZABEZPEČENÍ ZÁVÄZKOV

ABOUT PROPOSED CHANGES IN SECURING CLAIMS

Peter Hunák..... 82

ZABEZPEČOVACIE PRÁVNE INŠTITÚTY Z POHLADU DE LEGE FERENDA SECURITY LEGAL INSTITUTES OF THE VIEW OF DE LEGE FERENDA <i>Michaela Kútiková</i>	89
ZABEZPEČOVACIE INŠTITÚTY SÚKROMNOPRÁVNÝCH VZŤAHOV SECURITY INSTITUTIONS OF PRIVATE LAW RELATIONS <i>Vladislav Marko</i>	97
ZMLUVNÁ POKUTA DE LEGE FERENDA CONTRACTUAL PENALTY DE LEGE FERENDA <i>Nikola Némethová</i>	109
VÝZNAM EURÓPSKÝCH AKADEMICKÝCH INICIATÍV V PROCESE REKODIFIKÁCIE SÚKROMNÉHO PRÁVA THE IMPORTANCE OF EUROPEAN ACADEMIC INITIATIVES IN THE PROCESS OF RECODIFICATION OF PRIVATE LAW <i>Lukáš Cisko</i>	123
KODIFIKÁCIA VÝKLADOVÝCH PRAVIDIEL V SÚKROMNOM PRÁVE CODIFICATION OF INTERPRETATIVE RULES IN PRIVATE LAW <i>Alžbeta Slašťanová.....</i>	134
NOVÁ PRÁVNA ÚPRAVA POČÍTANIA ČASU V SÚKROMNOM PRÁVE NEW LEGAL REGULATION OF THE COMPUTATION OF TIME IN PRIVATE LAW <i>Richard Straka, Martina Haršányová</i>	148
COMMERCIAL LETTER OF CONFIRMATION <i>Bernd Zimmermann</i>	156
KONCENTRÁCIA KONANIA V SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROCH CONCENTRATION OF PROCEEDINGS IN CONSUMER DISPUTES <i>Erik Vadas</i>	166
PRÁVNE ASPEKTY DOVOLENKOVÉHO PRÁVA VO SVETLE NAVRHOVANÝCH ZMIEN THE LEGAL ASPECTS OF HOLIDAY LAW IN THE LIGHT OF THE PROPOSED AMENDMENTS <i>Lucia Petříková.....</i>	177
ODMEŇOVANIE ZA PRÁCU AKO OBLIGATÓRNY ZNAK PRACOVNOPRÁVNEHO VZŤAHU EMPLOYEE REMUNERATION AS A MANDATORY FEATURE OF AN EMPLOYMENT RELATIONSHIP <i>Jana Slivka Bedlovičová</i>	186

PATRÍ ÚPRAVA PRACOVNEJ ZMLUVY A DOHÔD O PRÁČACH VYKONÁVANÝCH MIMO PRACOVNÉHO POMERU DO OBČIANSKEHO ZÁKONNÍKA?	
DOES THE REGULATION OF THE EMPLOYMENT CONTRACT AND THE AGREEMENTS ON WORK PERFORMED OUTSIDE EMPLOYMENT BELONG TO THE CIVIL CODE?	
<i>Lenka Martincová, Monika Miháliková</i>	196
PORUČNÍCTVO VO SVETLE REKODIFIKÁCIE ČESKÉHO SÚKROMNÉHO PRÁVA A JEHO VYMEDZENIE V PRÁVNOM PORIADKU SR	
THE VIEW OF THE INSTITUTE OF GUARDIANSHIP IN RELATION TO THE RECODIFICATION OF CZECH PRIVATE LAW AND THE DEFINITION OF SUCH INSTITUTES IN THE LEGAL ORDER OF THE SR	
<i>Lenka Tonhauserová</i>	207
COCHEMSKÝ MODEL A POSTAVENIE MEDIÁTORA	
COCHEM MODEL VS. MEDIATOR	
<i>Martina Poláčková, Ivana Gaľová</i>	219
ZMLUVY V RODINNOM PRÁVE	
CONTRACTS IN FAMILY LAW	
<i>Zuzana Medelská Tkáčová</i>	230
„ZÁVET – VČERA, DNES, ZAJTRA”	
„HOLOGRAPHIC WILL – YESTERDAY, TODAY, TOMORROW“	
<i>Maciej Rzewuski</i>	240
VYBRANÉ ASPEKTY ODMIETNUTIA DEDIČSTVA AKO PRÁVNEHO INŠTITÚTU DEDIČSKÉHO PRÁVA	
SELECTED ASPECTS OF INHERITANCE REJECTION AS A LEGAL INHERITANCE LAW	
<i>Pavol Sádel</i>	250

UMOROVANIE ZMENKY

THE REDEMPTION OF THE BILL OF EXCHANGE

Ján Cirák, Daniela Gandžalová¹

Abstrakt

Podstata umorenia zmenky spočíva v zbavení účinnosti stratenej alebo zničenej zmenky a prenesenie dôkaznej ako aj hmotnoprávnej podstaty zmenkového záväzku na inú listinu. Z uvedeného vyplýva, že takéto rozhodnutie notára na základe poverenia súdu má jednak zrušovacie (kasačné) účinky, ktoré spočívajú v zbavení pôvodnej zmenky jej právnej relevancie, t. j. zmenka stratí charakter cenného papiera ako listiny na ktorú je viazaná zmenková obligácia a jednak náhradné účinky, ktoré spočívajú v nahradení umorenej zmenky listinou inou, t. j. listinou do ktorej sa vteľuje zmenkový záväzok. V prípade, že by sa po umorení zmenky ukázalo, že pôvodná zmenková listina v skutočnosti nebola stratená ani zničená, išlo by už len o kus papiera, z ktorého účastníkom na nej podpísaným nevyplyvajú žiadne práva a povinnosti. Príspevok rozoberá zmeny v oblasti úpravy umorovania zmeniek s ohľadom na novú úpravu umorovania listín, ktorá je s účinnosťou od 1. júla 2015 obsiahnutá už v ustanoveniach § 310 až 332 Civilného mimosporového poriadku (CMP).

Kľúčové slová

zmenka, umorovanie zmenky, Civilný mimosporový poriadok, umorovacie konanie, stratená či zničená zmenka, poverenie notára, účastníci, umorovací návrh, vyzývacie konanie, uznesenie o umorení zmenky

Abstract

The redemption of the bill of exchange lies in the deprivation of the lost or destroyed bill of exchange and devolution of the bill of exchange evidence to another document. Such a decision by a notary on the basis of a court authorization has annulment (cassation) effects and it replace bill of exchange with other document with its obligation. If, after redemption of the bill of exchange, will appear that the original bill of exchange was not in fact lost or destroyed, it won't change the fact that it would be only a piece of paper that does not entail any rights and obligations for the undersigned. The article deals with changes in the regulation of redemption of bills of exchange with regard to the new regulation of redemption of documents, which is already in effect from 1 July 2015 and contained in sections § 310 to 332 of the Civil procedure act (CMP).

Key words

bill of exchange, redemption of the bill of exchange, civil procedure act, redemption proceedings, lost or destroyed bill of exchange, entrustment of a notary, participants, redemption proposal, challenging procedure, resolution on redemption of bills of exchange

¹ Prof. JUDr. Ján Cirák, CSc. a Doc. JUDr. Daniela Gandžalová, PhD., obaja Katedra občianskeho práva Právnickej fakulty UMB v Banskej Bystrici.

Úvod

I. Práva a povinnosti zo zmenky ako cenného papiera sú inkorporované v listine. Každá strata alebo zničenie má preto pre osud zmenkových práv a povinností nepriaznivé dôsledky. Bez možnosti reálneho predloženia zmenky nie je možný riadny výkon zmenkových práv, ani ich vymáhanie. Pripustenie možnosti nahradiť stratenú alebo zničenú zmenku (§ 90 ZZaŠ) znamená, že rozhodnutím súdu v *umorovacom konaní* sa poskytuje ochrana osobe, ktorá by mohla byť poškodená vo svojich právach. Rozhodnutie o umorení zmenky nahrádza umorenú zmenku. Tým dáva majiteľovi zmenky možnosť úspešne uplatňovať práva zo zmenky, a to aj vtedy, ak zmenku v skutočnosti nemá v rukách.

*Podstata umorenia zmenky*² spočíva v zbavení účinnosti stratenej alebo zničenej zmenky a prenesenie dôkaznej ako aj hmotnoprávnej podstaty zmenkového záväzku na inú listinu. Z uvedeného vyplýva, že takéto rozhodnutie notára na základe poverenia súdu má jednak zrušovacie (kasačné) účinky, ktoré spočívajú v zbavení pôvodnej zmenky jej právnej relevancie, t. j. zmenka stratí charakter cenného papiera ako listiny na ktorú je viazaná zmenková obligácia a jednak náhradné účinky, ktoré spočívajú v nahradení umorenej zmenky listinou inou, t. j. listinou do ktorej sa vteľuje zmenkový záväzok. V prípade, že by sa po umorení zmenky ukázalo, že pôvodná zmenková listina v skutočnosti nebola stratená ani zničená, išlo by už len o kus papiera, z ktorého účastníkom na nej podpísaným nevyplývajú žiadne práva a povinnosti.

Platná právna úprava umorovania listín je s účinnosťou od 1. júla 2016 obsiahnutá v ustanoveniach § 310 až 332 Civilného mimosporového poriadku (CMP).³ Úprava je všeobecná, pre všetky listiny, pokiaľ sú spôsobilým predmetom umorovacieho konania. Z vymedzenia predmetu listín, ktoré môžu byť predmetom umorovacieho konania vyplýva, že zákon dovoľuje umoriť iba takú stratenú alebo zničenú listinu, ktorú treba predložiť na uplatnenie práva. Zmenky takýmito listinami sú (§ 310 ods. 1 CMP).

II. Zmenka sa považuje za *stratenú*, ak doterajší majiteľ tohto obligatórne listinného cenného papiera nemá možnosť s listinou nakladať, a nemá možnosť zmenku opätovne nadobudnúť. Pôjde najmä o stratu alebo krádež zmenky.

Zmenka sa považuje za *zničenú* vtedy, ak prestane fyzicky existovať (napr. zmenka zhorela pri požiari). Za zničenú zmenkovú listinu sa považuje aj prípad, keď listina síce

² Pozri Fogaš, L.: Konanie o umorenie listín. In: Bajcura, A. a kol.: Občianske právo procesné. Bratislava 1995, s.133 a n., ďalej Cirák, J.: Konanie o umorenie listín. In: Ficová, S. a kol.: Občianske právo procesné. Základné konanie. Bratislava 2005, s. 293 a n.

³ Civilný mimosporový poriadok, zákon č. 161/2015 Z. z. nadobudol účinnosť 1. júla 2015. Predtým problematiku umorovania zmenky obsahoval desaťročia platný a často novelizovaný Občiansky súdny poriadok (§ 185i až 185s OSP).

fyzicky existuje, ale v dôsledku pôsobenia vonkajších vplyvov nie je možné z nej zistiť údaje potrebné pre uplatnenie práva.

III. *Poverenie notára konať a rozhodovať v konaní o umorenie listiny zmenky.* Oproti predchádzajúcej právnej úprave umorovania listín v OSP, koná a rozhoduje o umorení podľa CMP notár, a to na základe poverenia súdu. Decízne oprávnenie sa v novom CMP viaže na notárov, ktorí majú sídlo v obvode príslušného súdu na konanie o umorenie zmenkovej skriptúry. Pokiaľ navrhovateľ nevyužíva svoje dispozičné oprávnenie na výber konkrétneho notára so sídlom v obvode príslušného súdu, na konanie o umorenie zmenky, poverí notára súd, pričom musí ísť o notára so sídlom v obvode príslušného súdu. V prípade viacerých notárov sídlacích v obvode príslušného súdu na konanie o umorenie zmenky, určí súd notára náhodným výberom (§ 313 ods. 1 a 2 CMP). Uvedená úprava je zavedená z dôvodu procesnej hospodárnosti komunikácie medzi notárom a súdom.

Poverenie notára, aby vo veci umorovania listiny konal a rozhodoval, sa nevzťahuje na:

- žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v cudzine, ak z osobitného predpisu alebo medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva, že o poskytnutie právnej pomoci môže požiadať výlučne súd, ako aj
- rozhodnutie o vylúčení notára a jeho zamestnancov (§ 312 ods. 2 CMP).

Dôvodom vyššie uvedenej zmeny je snaha o ďalšie odbremenenie súdov o konanie, ktoré svojou povahou umožňuje jeho vedenie notárom, ktorým súd vydá poverenie konať v týchto veciach. Ku konaniam o dedičstve a konaniu o úschovách sa tak vo vzťahu k notárom rozširuje ich oprávnenie konať aj vo veciach umorovania listín.

V konaní o umorení listiny sa podľa § 315 CMP rozhoduje uznesením. Súdom poverený notár okrem všeobecných náležitostí uznesenia (§ 236 CSP) uvedú aj osobitné náležitosti uznesenia upravené v ustanovení § 316 ods. 3 CMP. Týmto náležitosťami sú označenie súdu, ktorý notára poveril a označenie notára, ktorý uznesenie vydal. Uznesenie podpisuje notár, ktorý ho vydal a zároveň ho opatrí odtlačkom úradnej pečiatky notára.

IV. Nová právna úprava ustanovuje v konaní o umorení zmenky obligatórne nariadenie pojednávania, ak je v konaní treba vykonať dokazovanie. Sporné skutočnosti sa preto musia vykonať na pojednávaní (§ 314 CMP). Pokiaľ sporné skutočnosti ohľadne umorovania zmenky neexistujú, súd rozhodne bez pojednávania uznesením.

V. *Priebeh umorovacieho konania.* Výklad ohľadne priebehu umorenia zmenky je nasledovný: 1. *účastníci umorovacieho konania*, 2. *umorovací návrh*, 3. *vyzývací návrh* a 4. *dôsledky uznesenia o umorení zmenky*.

K bodu 1. O účastníkoch umorovacieho konania

Konanie o umorení zmenky sa začína vždy na návrh. Osobou spôsobilou na podanie návrhu je každý, kto má na umorení právny záujem. Pokiaľ osoba navrhovateľa nepreukáže právny záujem na umorení zmenky, súd návrh zamietne pre nedostatok aktívnej legitimácie. Aktívnu legitimáciu na podanie návrhu má predovšetkým majiteľ zmenky, t. j. osoba, ktorá je na základe dostupných údajov zmenkovým veriteľom. Medzi zmenkových veriteľov zaraďujeme aj prokuraindosatárov (§ 18 ZZaŠ) a záložných indosatárov (§ 19 ZZaŠ). Ďalej sem zaraďujeme všetky osoby, ktoré zmenku vyplátili pri postihu alebo na základe iných dôvodov predvídaných právnymi predpismi.

Do vydania uznesenia o upovedomení o začatí konania o umorenie zmenky podľa § 311 CMP je účastníkom konania v prvom štádiu len navrhovateľ. V tejto fáze – do vydania uznesenia o upovedomení o začatí konania sa spravidla skúmajú najmä formálne náležitosti návrhu. Výsledkom tejto fázy je buď uznesenie o upovedomení o začatí konania, alebo odmietnutie návrhu.

Po vydaní uznesenia o upovedomení o začatí konania o umorenie zmenky sú *účastníkmi umorovacieho konania* taktiež osoby, ktoré majú plniť zo zmenky. Ide vlastne o všetky na zmenke podpísané osoby, ktoré sú v postavení tak priamych ako aj nepriamych dlžníkov. Okrem navrhovateľa a tých, ktorí majú podľa zmenky plniť, sú ďalej účastníkmi konania ten, kto má zmenku v držbe a napokon ten, kto podaním námietok prejaví nesúhlas s umorením zmenky.

K bodu 2. O umorovacom návrhu

Umorovacie konanie sa považuje za začaté dňom, kedy bol na príslušnom súde podaný umorovací návrh.

Na konanie je *miestne príslušný súd*, v obvode ktorého má navrhovateľ bydlisko, a ak nemá bydlisko, v obvode ktorého sa zdržiava (všeobecný súd v zmysle § 14 CSP). Ak sa navrhovateľ nezdržiava v Slovenskej republike (nemá v SR všeobecný súd), je príslušný súd, v obvode ktorého je platobné miesto zo zmenky (§ 311 ods. 2 CMP, predtým § 88 ods. 1 písm. n) OSP). V prípade zmenky je pritom irelevantné, či sa jedná o platobné miesto výslovne uvedené na zmenke (§ 1 bod 5 a § 75 bod 4 ZZaŠ), alebo zákonné platobné

miesto (§ 2 ods. 3 a § 76 ods. 3 ZZaŠ), alebo ide o zmenky domicilované, kde je platobné miesto určené osobou umiestnenca (§ 4 ZZaŠ).

Ak ide o konanie o umorenie zmenky vystavenej peňažným ústavom (napr. bankou alebo pobočkou zahraničnej banky), je miestne príslušný súd, v obvode ktorého má peňažný ústav svoje sídlo (§ 311 ods. 1 CMP).

Konanie vo veciach umorovania zmenky nie je sporom vo veciach zmenky. V súlade s ustanoveniami CSP (predtým OSP) je na konanie o umorovaní zmenky v prvom stupni vecne príslušný okresný súd.

Umorovací návrh obsahuje popri všeobecných a osobitných náležitostiach návrhu podľa (§ 127 CSP, predtým § 42 ods. 3 a 79 OSP) ešte aj uvedenie skutočností, z ktorých vyplýva, že z listiny alebo na jej základe možno uplatniť nejaké právo. Tento predpoklad je pri zmenke daný celkom jednoznačne. K návrhu treba priložiť odpis listiny alebo označiť také údaje, ktoré ju individualizujú, prípadne odlišujú od iných listín, ako aj peňažnú sumu, ak je v listine tento údaj (§ 319 ods. 1 a 2 CMP).

V prípade zmenky prichádza do úvahy predovšetkým doloženie zmenkového opisu, postačuje však aj overená kópia zmenky. Pokiaľ by sa zmenka nedala predložiť v podobe opisu alebo overenej kópie, bude nutné v návrhu popísať všetky podstatné zmenkové vyhlásenia, podpisy zaviazaných osôb, teda kto zmenku vystavil, kedy a kde sa tak stalo, u koho je splatná, kto je zmenečníkom a remitentom, či bola zmenka avalovaná, indosovaná, či sa na nej vyznačil čestný akcept, na akú zmenkovú sumu znie, či ide o zmenku úrokovú a pod. Rovnako bude potrebné uviesť v návrhu vykonanie zmenkového protestu, či sa zo zmenky už platilo, alebo čiastočne platilo.

Konanie o umorení prebieha tak, že súdom poverený alebo náhodným výberom určený notár najskôr v prvej fáze uskutoční vyšetrenie o údajoch uvedených v návrhu. Ak zistí, že zmenka o umorenie ktorej žiada navrhovateľ nebola vystavená, alebo že nie je stratená alebo zničená, prípadne ak umoreniu bránia iné prekážky, napr. navrhovateľ nemá na umorení zmenky právny záujem, návrh zamietne. Proti uzneseniu o zamietnutí umorovacieho návrhu je prípustné odvolanie.

V prípade blankozmenky, ktorá nie je skutočnou zmenkou sa nepostupuje ako pri umorovaní zmenky, ale postupom platným pre ostatné umorované listiny.

K bodu 3. O vyzývacom konaní

V tom prípade, ak nie sú dôvody na zamietnutie návrhu, vydá súd v ďalšej fáze umorovacieho konania *uznesenie o upovedomení o začatí konania*, ktoré obsahuje výzvu

(edikt), aby sa ten, kto má listinu, prihlásil u notára, ktorý vydal uznesenie, a podľa možnosti predložil zmenku alebo podal proti umorovaciemu konaniu námietky (§ 324).

Uznesenie sa vyvesí na úradnej tabuli notára, ktorý ho vydal, a taktiež na webovom sídle Notárskej komory Slovenskej republiky. Uznesenie o upovedomení o začatí konania o umorenie zmenky sa zverejní aj na úradnej tabuli súdu a taktiež aj na webovej stránke príslušného súdu.

Uznesenie o upovedomení sa doručuje navrhovateľovi s upozornením na postup podľa § 324 CMP, ďalej všetkým zmenkovo zaviazaným dlžníkom, ako aj osobám, o ktorých sa notár dozvie, že majú k veci nejaký vzťah, alebo že by mohli vec objasniť.

V prípade zmenky je *lehota na splnenie súdnej výzvy alebo podanie námietok dvojmesačná (§ 323 ods. 1 CMP)*. Súdom poverený notár zároveň zakáže, aby sa podľa umorovanej zmenky platilo. Dvojmesačná lehota sa počíta, ak umorovaná zmenka ešte nie je splatná, od prvého dňa jej splatnosti; ak už splatná je, odo dňa vydania upovedomenia. Pri vistazmenke, ktorá nebola predložená na zaplatenie beží táto lehota odo dňa, keď bolo možné podľa § 34 ZZaŠ zmenku naposledy riadne predložiť na platenie. Pri neprijatej časovej vistazmenke sa rovnako ako v predchádzajúcom prípade počíta táto lehota odo dňa splatnosti, ktorý sa analogicky ustanovuje postupom podľa § 23 a 35 ZZaŠ.

Popri procesných účinkoch nastávajú po začatí umorovacieho konania aj *hmotnoprávne účinky*. Okrem toho, že proti navrhovateľovi neplynú až do právoplatného skončenia konania premlčacie doby, ako aj iné lehoty, platí vo vzťahu k zmenke odchylná úprava podmienená osobitnou povahou zmenkovej listiny. Podľa nej je navrhovateľ s odkazom na uznesenie oprávnený žiadať zaplatenie zmenky, o ktorej sa začalo umorovacie konanie, ak poskytne primeranú zábezpeku, prípadne ak zábezpeku neposkytne, môže žalobou žiadať zloženie dlžnej sumy do úschovy notára (§ 329 CMP).

Voči ediktu obsiahnutom v uznesení o upovedomení nie je prípustné odvolanie. Účinnou obranou dotknutých osôb je však predloženie zmenky, alebo námietky podľa § 330 CMP. V začatom umorovacom konaní je súdom poverený notár povinný skúmať prihlášku každej osoby, ktorá sa prihlási s tým, že má zmenkovú listinu ako aj prešetriť námietky, ktoré sa v konaní uplatnili. Ak sa pri tomto šetrení zistí, že listina nie je stratená alebo zničená, alebo že nie sú dané podmienky na začatie konanie, súdom poverený notár návrh zamietne.

Vo vzťahu k námietkám podaným po uplynutí dvojmesačnej lehoty máme za to, že aj tieto námietky majú právnu relevanciu a súdom poverený notár by ich mal zobrať do úvahy, a to až do okamžiku svojho rozhodnutia. Takýto prístup zodpovedá podľa nášho

názoru zásade právnej istoty lepšie, ako eventuálne formálne odmietnutie hodnotenia neskoršie podaných námietok. Vychádzame pritom z toho, že cieľom umorovacieho konania je čo najúplnejšie zistenie skutkového stavu, ktoré by čo najviac zodpovedalo skutočnosti.

Rozhodnutie o návrhu na umorenie listiny. Po uplynutí lehoty dvoch mesiacov navrhovateľ už nemusí oproti predchádzajúcej právnej úprave v OSP podávať ďalší návrh.

Súd návrh na umorenie listiny zamietne, ak zistí, že listina nebola vystavená, že nie je stratená alebo zničená, alebo že navrhovateľ nemá na umorenie listiny právny záujem. Vydaniu tohto uznesenia podľa zákonnej úpravy nebráni ani skutočnosť, že uznesenie o upovedomení o začatí konania umorenia zmenky nie je právoplatné alebo že lehota na podanie námietok proti návrhu na umorenie listiny zatiaľ neuplynula (§ 331 ods. 2 CMP).

Ak nie sú dôvody na zamietnutie návrhu a uplynula lehota na podanie námietok, súdom poverený notár vyhlási zmenku za umorenú bez ďalšieho. Rozhoduje uznesením (§ 322 CMP). Doručuje ho všetkým účastníkom do vlastných rúk. Proti uzneseniu je prípustný opravný prostriedok, ktorým je odvolanie.

K bodu 4. O dôsledkoch uznesenia o umorení

Uznesenie o umorení zmenky nahrádza umorenú zmenku, dokiaľ ten, ktorý je podľa listiny zaviazaný, nevydá za ňu oprávnenému náhradnú listinu (§ 332 CMP). Podľa niektorých názorov⁴ nemožno z ustanovenia § 332 CMP (predtým 185s OSP) odvodiť nárok navrhovateľa na vydanie náhradnej zmenky. V staršej zmenkovej literatúre,⁵ sa vyslovujú k tejto otázke opačné stanoviská. Na základe právoplatného umorovacieho uznesenia zmenky sa odvodzuje nárok na vydanie náhradnej listiny zmenky. Pri vydávaní takejto listiny sa má analogicky uplatniť úprava obsiahnutá v § 64 ZZaŠ. To by teda znamenalo, že takáto náhrada by sa mala v označiť v zmenke číslicou, napr. "za túto druhú zmenku, prvá sa stratila", ďalej, že majiteľ právoplatného umorovacieho uznesenia sa musí za týmto účelom obrátiť na svojho bezprostredného predchodcu, ktorý sa zase musí obrátiť na svojho predchodcu v rade a to až po vystaviteľa. Rovnako indosatári sú povinný zopakovať na rube zmenky svoje rubopisy, Náklady vydania náhradnej zmenky by mal znášať jej majiteľ. Nakoľko pri podpisoch ručiteľov a čestných príjemcov nie ustanovená povinnosť opakovať ich podpisy, ich zmenkové záväzky vyplývajú z právoplatného umorovacieho uznesenia.

⁴ Pozri napr. Kovařík, Z.: Směnka a šek v České republice. Praha 1994, s.438.

⁵ Pozri napr. Švamberg, G.: Československé právo směnečné a šekové. Praha 1947, s. 179.

Napriek určitým ťažkostiam, ktoré vyplývajú z vyššie uvedených postupov pri zabezpečovaní náhradnej zmenky v konkrétnom prípade, prikláňame sa k tomuto riešeniu, nakoľko má svoju legislatívnu oporu v príslušnom ustanovení CMP (predtým aj OSP). Zároveň však považujeme za vhodné, aby sa pri prípadnej novelizácii CMP zakotvila povinnosť majiteľa zmenky vrátiť umorovacie uznesenie súdu oproti vydaniu náhradnej zmenky.

V konaní o umorenie zmenky podľa CMP platí odmenu notára vrátane jeho hotových výdavkov navrhovateľ.

Záver

Právna úprava umorovania zmenky vychádzajúca zo všeobecnej úpravy umorovania listín v novom Civilnom mimosporovom poriadku je úpravou štandardnou a vyhovujúcou. Na tomto závere nemeňte nič ani skutočnosť, že dielčie zmeny a doplnky oproti predchádzajúcej úprave obsiahnutej v dnes už zrušenom OSP z roku 1963 musia v praxi ešte len preukázať svoju opodstatnenosť.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- CIRÁK, J.: Zmenkové právo podľa platnej právnej úpravy zákona č. 191/1950 Sb. Časť druhá. 1. Systematický výklad. Porovnanie zákona č. 255/1941 Sl. z. a zákona č. 191/1950 Sb. In: KIZLINK, K. – SPIŠIAK, J.: Zmenkové právo. Komentár. 2. vydanie. Šamorín: Heuréka, 2005.
- CIRÁK, J.- GANDŽALOVÁ, D.-CIRÁK, M.: Základy zmenkového práva. 1. Vydanie. Banská Bystrica: Belianum, 2015.
- CIRÁK, J.- GANDŽALOVÁ, D.-CIRÁK, M.: Základy zmenkového práva. 2. Vydanie. Praha: C. H. BECK, 2019.
- CIRÁK, J.- ŠMERINGAI, P.: Zmenkový protest. Bratislava: Notárska komora SR, 1988.
- CIRÁK, J.- ŠMERINGAI, P.: Zmenkové právo v Slovenskej republike. Bratislava : Vydavateľské oddelenie PF UK, 1998.
- CIRÁK, J.- ŠMERINGAI, P.: Zmenky v praxi a podnikaní. Bratislava: Consulta, 1999.
- FICOVÁ, S.: Systém opravných prostriedkov v civilnom procese. Bratislava, Manz, 1998.
- OGAŠ, L.: Konanie o umorenie listín. In: Bajcura, A. a kol.: Občianske právo procesné. Bratislava: Vydavateľstvo veda, 1995.

HORVÁTH, E. – ANDRÁŠIOVÁ, A.: Civilný mimosporový poriadok. Komentár. Bratislava :Wolters Kluwer 2016.

CHALUPA, I.- REITERMAN, D.: Cenné papíry. Základy soukromého práva IV. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck 2014.

KIZLINK, K. - SPIŠIAK, J.: Zmenkové právo podľa zákona č. 255/1941 Sl.z. Bratislava 1944.

SPIŠIAK, J.: Blankozmenka. Bratislava 1938.

ŠVAMBERG, G.: Československé právo směnečné a šekové. Praha 1947.

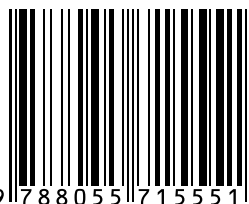
BANSKOBYSTRICKÉ ZÁMOCKÉ DNI PRÁVA

IV. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie

Autor:	Kolektív autorov
Vedecký redaktor:	Doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD.
Predseda edičnej komisie:	JUDr. Monika Némethová, PhD.
Recenzenti:	Mult. Dr. h. c. prof. JUDr. Mojmír Mamojka, CSc. Prof. JUDr. Ján Cirák, CSc. Doc. JUDr. Soňa Kubincová, PhD. Doc. JUDr. Jaroslav Klátik, PhD.
Zostavovateľ:	Doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD. Doc. JUDr. Martin Kubinec, PhD. Mgr. Nikola Némethová
Vydavateľ:	Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela
Návrh obálky:	Mgr. art. Zuzana Ceglédiová
Rok vydania:	2019
Počet strán:	259

„Príspevky neprešli jazykovou korektúrou.“

ISBN 978-80-557-1555-1
EAN 9788055715551

9 788055 715551

ISBN 978-80-557-1555-1